



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Ing. P. V.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2009, čj. MSK 182077/2009, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 6. 2010, čj. 58 A 6/2010 - 48,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 6. 2010, čj. 58 A 6/2010 - 48, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Rozhodnutím ze dne 3. 12. 2009, čj. MSK 182077/2009, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Koprivnice ze dne 16. 9. 2009, čj. 49563/2009/IK, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), a byla mu uložena pokuta ve výši 12 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců, jakož i povinnost nahradit náklady správního řízení. Žalobce se dopustil přestupku tím, že dne 21. 4. 2009 v 9:31 hodin v obci Koprivnice na ul. Štramberská řídil motorové vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje, nebo v takové době po jeho požití, kdy ještě mohl být pod jeho vlivem, přičemž rozborem odebraného vzorku krve metodou plynové chromatografie a Widmarkovou zkouškou byla u žalobce zjištěna hladina alkoholu v krvi v době odběru nejméně 0,24 g/kg.

II.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě. Ten rozsudkem ze dne 11. 6. 2010, čj. 58 A 6/2010 - 48, zrušil rozhodnutí žalovaného, kterému vrátil věc k dalšímu řízení.

Krajský soud nepřisvědčil námitkám poukazujícím na tvrzené procesní vady správního řízení. Shledal však důvodnou námitku, podle které žalobce nebyl pod vlivem alkoholických nápojů, protože dané ráno požil pouze několik nealkoholických piv. Protokolem o lékařském

vyšetření sice byla bez pochybností prokázána u žalobce hladina alkoholu v krvi v hodnotě 0,24 g/kg, tj. hodnota překračující tzv. fyziologickou hladinu alkoholu v krvi ve výši 0,20 g/kg. Na druhé straně ovšem z protokolu vyplynulo, že žalobce nevykazoval při vyšetření známky ovlivnění alkoholem. Krajský soud konstatoval, že „sice do určité míry soublesí s názorem žalovaného, že to nic nemění na tom, že u žalobce byla zjištěna v krvi hladina alkoholu v uvedené výši, ale na straně druhé podle Pracovního postupu Českého metrologického institutu... je fyziologická hladina alkoholu v krvi stanovena s ohledem na současné poznatky s dovětkem, že (v) budoucnu může být na základě nově získaných výsledků tato hodnota změněna“. Z toho podle krajského soudu „nelze dovodit nic jiného než to, že uvedená fyziologická hladina alkoholu v krvi má do jisté míry s přihlédnutím k dalším aspektům, které byly při jejím stanovení vzaty v úvahu... charakter orientační, průměrný, a to i s ohledem na obecně známou skutečnost, že tato hladina se může u různých osob do jisté míry lišit, je individuální“.

Dále krajský soud považoval za nutné „zohlednit to, že výsledky zkoušky hladiny alkoholu v krvi žalobce získané... metodou plynové chromatografie a Widmarkovou zkouškou jsou přesné oproti výsledkům získaným dechovou zkouškou, kde při zjištění hladiny alkoholu v dechu lze za průkaznou považovat až hodnotu 0,25 g/kg... a nikoliv již 0,24 g/kg“.

Vzhledem k citovaným závěrům a u vědomí, že i v době posuzovaného jednání žalobce platila tzv. nulová tolerance, krajský soud uzavřel, že „za situace, kdy žalobce již od samého počátku popíral požití alkoholických nápojů před jízdou, resp. to, že by mohl být pod jejich vlivem, kdy dále po odečtu fyziologické hladiny alkoholu ve výši 0,20 g/kg... činí tato hladina alkoholu v krvi žalobce pouze 0,04 g/kg, což je poměrně zanedbatelné množství, a kdy především žalobce při lékařském vyšetření, které nebylo provedeno v dlouhém časovém odstupu... nevykazoval žádné jiné známky požití alkoholu, resp. toho, že by byl pod vlivem alkoholu...“, má pochybnosti o tom, zda se žalobce skutečně dopustil přestupku dle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích. Pokud jde o rozpor mezi protokolem o lékařském vyšetření žalobce a obsahem svědeckých výpovědí policistů ohledně toho, že z dechu žalobce byl cítit alkohol, nenabízí se dle krajského soudu žádný další důkazní prostředek, který by tuto skutečnost mohl potvrdit či vyvrátit. S ohledem na tvrzení žalobce, že ráno před jízdou vypil blíže nespecifikovaný počet nealkoholických piv, navíc podle krajského soudu nebylo možné vyloučit určitý „pivní“ zápach, který však není zápachem alkoholu.

III.

Žalovaný (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy pro nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení.

Krajský soud podle stěžovatele chybně posoudil důkazy provedené ve správním i soudním řízení, zejména důkaz protokolem o lékařském vyšetření ze dne 24. 4. 2009, důkaz Pracovním postupem Českého metrologického institutu č. 114 MP-C008-08, označeným jako Metodika měření alkoholu v dechu pro analyzátoři alkoholu v dechu, ze dne 15. 12. 2008 (dále jen „Pracovní postup ČMI“) a důkaz Metodickým pokynem Ministerstva zdravotnictví č. ZD 10/2006 pro postup při laboratorním stanovení alkoholu (etylalkoholu) v krvi, publikovaným ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví č. 7/2006 (dále jen „Metodický pokyn ministerstva“), a vyvodil z nich nesprávné závěry.

Stěžovatel tvrdil, že podle bodu 10 písm. c) Metodického pokynu ministerstva musí být vzorek krve vyšetřen dvěma na sobě nezávislými laboratorními metodami, z nichž jedna musí být přísně specifická (zde je metoda plynové chromatografie nezastupitelná); jako druhá může být použita jakákoliv jiná, nespecifická, ale přesná metoda. Tou byla podle stěžovatele Widmarkova zkouška. Podle bodu 10 písm. e) Metodického pokynu ministerstva se za pozitivní průkaz požití

alkoholického nápoje pokládá hladina etylalkoholu v krvi vyšší než 0,20 g/kg, stanovená metodou plynové chromatografie.

Dále stěžovatel uvedl, že podle protokolu o lékařském vyšetření byl vzorek krve žalobce vyšetřen metodou plynové chromatografie a Widmarkovou zkouškou s výsledkem 0,24 g/kg alkoholu v krvi. Tyto dva důkazy a zjištění z nich učiněná podle stěžovatele zcela postačují pro závěr, že žalobce řídil vozidlo pod vlivem alkoholu, resp. v takové době po požití alkoholického nápoje, po kterou byl ještě pod jeho vlivem. Vyšetření bylo provedeno v souladu s Metodickým pokynem ministerstva, tedy *lege artis*. Zjištěná hladina alkoholu v krvi, která je vyšší než 0,20 g/kg, nepochybně prokazuje požití alkoholického nápoje. Tato zjištění podle stěžovatele nevyvrátil ani výsledek vyšetření psychomotorických schopností, podle něhož žalobce nejevil známky požití alkoholu. Stěžovatel podotkl, že vzhledem k tzv. analytickému principu a tzv. nulové toleranci není třeba v řízení o přestupku podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích zkoumat, zda a jakým způsobem byl řidič zjištěnou vyšší hladinou alkoholu v krvi ovlivněn, tedy jak konkrétně alkohol působil na jeho schopnost řídit motorové vozidlo. Postačí zjištění, že měl v krvi prokazatelně nenulovou výši hladiny alkoholu, která nebyla způsobena pouze fyziologickými vlivy. Tato skutečnost přitom byla v posuzované věci nepochybně prokázána.

Pracovní postup ČMI se podle stěžovatele týká zjišťování alkoholu v krvi analyzátozem alkoholu v dechu. Krajský soud nesprávně aplikoval závěry Pracovního postupu ČMI na případ, kdy alkohol v krvi nebyl zjišťován dechovou zkouškou (analyzátozem alkoholu v dechu), ale laboratorním vyšetřením ze vzorku krve metodou plynové chromatografie. Pokud jde o soudem zmiňovanou hodnotu 0,20 g/kg, ta navíc nepředstavuje fyziologickou hladinu alkoholu v těle, ale hodnotu nejistoty přepočtového faktoru. Také nejde o průměrnou, ale o pesimistickou hodnotu, která maximálně zohledňuje možné vlivy statistického přepočítávacího faktoru (např. věk, pohlaví, metabolismus), aby bylo možno považovat výslednou vypočtenou hladinu alkoholu v krvi za nepochybný důkaz požití alkoholického nápoje. Tato hodnota odpovídá současným vědeckým poznatkům a nelze ji zpochybnit jen obecným poukazem na to, že v budoucnu může být hypoteticky na základě nových poznatků stanovena jinak.

Při zjišťování alkoholu v krvi ze vzorku krve metodou plynové chromatografie, jako v posuzované věci, však neexistuje a z logiky věci ani nemůže existovat přepočtový faktor ve shora uvedeném smyslu, neboť alkohol se nezjišťuje zprostředkovaně z dechu, ale přímo z krve.

Stěžovatel zdůraznil, že v případě laboratorního vyšetření krve se od výsledku uvedeného laboratoří v protokolu o lékařském vyšetření již neodečítá žádná hodnota, která by snad měla představovat fyziologickou hladinu těkavých látek v krvi nebo chybu měření nebo něco podobného. Hodnota 0,24 g/kg proto v posuzované věci byla prokázanou hodnotou alkoholu v krvi. Výsledky klinického vyšetření, na jehož základě lékař učiní závěr, zda vyšetřovaný jeví či nejeví známky požití alkoholu, jsou posuzovány pouze jako orientační. Ovlivnění alkoholem, spočívající v poruchách pozornosti, rozvahy a pohotovosti v jednání, oslabeném vnímání vnějších podnětů a poruchách osobnosti, totiž není vždy možné běžnými subjektivními metodami prokázat.

Dále stěžovatel poukázal na skutečnost, že Policie České republiky provedla při silniční kontrole žalobce dvě dechové zkoušky s výsledky 0,40 a 0,35 g/kg. Jejich výsledky nebylo možné použít jako důkaz o ovlivnění alkoholem vzhledem k nedodržení předepsaného pracovního postupu, ale bylo možné použít je jako podpůrný důkaz. Ten byl následně potvrzen výsledkem

lékařského vyšetření. Všechny tři naměřené hodnoty přitom zhruba odpovídají křivce vstřebávání alkoholu v těle v tzv. eliminační fázi.

Stěžovatel také namítl, že krajský soud porušil zásadu obdobného rozhodování v obdobných věcech. Rozsudkem ze dne 30. 4. 2010, sp. zn. 58 Ca 56/2009, totiž krajský soud rozhodl odlišně. Tehdy zamítl žalobu a vyhodnotil jako nedůvodnou žalobní námitku, že hodnota alkoholu v krvi ve výši 0,10 g/kg (zjištěná dechovou zkouškou provedenou v souladu s Pracovním postupem ČMI) neznamena ovlivnění měřené osoby alkoholem. Stěžovatel v tomto směru odkázal zejména na závěry krajského soudu uvedené na straně 7 rozsudku.

Podle stěžovatele ani Nejvyšší správní soud ve své judikatuře nezpochybnil, že ovlivnění alkoholem v krvi ve smyslu § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích je dáno vždy, je-li prokázána nenulová hladina alkoholu v krvi řidiče. Nezpochybnil ani, že výše hladiny alkoholu v krvi prokázaná laboratorním vyšetřením vzorku krve je konečnou prokázanou hodnotou zohledňující veškeré vlivy, které by mohly zkreslovat naměřenou hodnotu k tíži obviněného. V opačném případě by byla popřena dosavadní praxe správních orgánů i trestních soudů. To by znamenalo, že je v každém jednotlivém případě třeba zkoumat, zřejmě znalecky, nejen výši hodnoty alkoholu v krvi určité osoby, ale také to, jakým způsobem prokázaná hladina alkoholu ovlivnila její chování a vnímání. Takový výklad zákona by učinil uvedené delikty v podstatě neprokazatelnými, nebo jen s nepřiměřenými obtížemi. Typově jde přitom o jednání ohrožující bezpečnost silničního provozu velmi závažným způsobem.

Konečně stěžovatel namítl, že pokud chtěl krajský soud hodnotit výsledek laboratorního vyšetření tak jak učinil, měl k tomu ustanovit znalce. Jedná se totiž o otázku, k níž je třeba odborných znalostí.

IV.

Žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

V.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost je důvodná.

Krajský soud zpochybnil vinu žalobce, pokud jde o spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích. Podle toho se „(p)řestupku...dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem“. Závěr správních orgánů o vině žalobce se opíral o výsledky laboratorního vyšetření jeho krve, kdy pomocí metody plynové chromatografie byla zjištěna hladina alkoholu v hodnotě 0,24 g/kg.

Krajský soud opřel pochybnosti o spáchání přestupku žalobcem o závěr, že naměřená hodnota přesahuje tzv. fyziologickou hladinu alkoholu v krvi jen o 0,04 g/kg. To označil za „poměrně zanedbatelné množství“. Zdůraznil také, že žalobce od samého počátku popíral požití alkoholických nápojů před jízdou, resp. to, že by mohl být pod jejich vlivem, a při lékařském vyšetření, které bylo provedeno asi 45 minut po silniční kontrole, nevykazoval známky toho, že by byl pod vlivem alkoholu. Současně krajský soud s odkazem na Pracovní postup ČMI poznamenal, že tzv. fyziologická hladina alkoholu v krvi má charakter orientační, průměrný,

může se u různých osob do jisté míry lišit a může být v budoucnu na základě nových poznatků změněna. Rozpor mezi protokolem o lékařském vyšetření žalobce a obsahem svědeckých výpovědí policistů o zápachu alkoholu v dechu žalobce mohl být podle krajského soudu způsoben tím, že žalobce dle svého tvrzení vypil ráno před jízdou blíž nespecifikovaný počet nealkoholických piv a proto nebylo možné vyloučit určitý „pivní“ zápach.

Nejvyšší správní soud především připomíná, že v České republice platila a platí zásada tzv. nulové tolerance alkoholu při řízení motorových vozidel. Prokáže-li správní orgán právně konformním způsobem přítomnost alkoholu v krvi obviněného a tato skutečnost je zapříčiněna požitím alkoholického nápoje, jsou (za dalších předpokladů) naplněny znaky skutkové podstaty přestupku dle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích. Pokud krajský soud operoval s pojmem tzv. fyziologické hladiny alkoholu v krvi, je třeba zdůraznit, že pro posouzení viny ze spáchání přestupku musí být vyloučeno, že je zjištění konkrétní hladiny alkoholu v těle obviněného důsledkem jiné okolnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, čj. 5 As 24/2009 - 65, č. 2063/2010 Sb. NSS).

Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. Tímto zvláštním právním předpisem je zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tabákový zákon“).

Podle § 16 odst. 2 tabákového zákona „(o)rientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnosti podle odstavce 1 pod vlivem alkoholu, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivedla jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje. Spočívá-li orientační vyšetření zjišťující obsah alkoholu v dechové zkoušce provedené analyzátozem alkoholu v dechu, splňujícím podmínky stanovené zvláštním právním předpisem, odborné lékařské vyšetření se neprovede. V případě, že osoba tento způsob orientačního vyšetření odmítne, provede se odborné lékařské vyšetření.“

Je zřejmé, že právní úprava předvídá dva způsoby vyšetření zjišťujících obsah alkoholu, a to orientační vyšetření [§ 2 písm. l) tabákového zákona] a odborné lékařské vyšetření [§ 2 písm. m) tabákového zákona]. Současně je ze znění § 16 odst. 2 tabákového zákona patrné, že s účinností od 1. 1. 2009 je důkazu o ovlivnění alkoholem získanému orientačním vyšetřením formou dechové zkoušky provedené analyzátozem alkoholu v dechu schváleným Českým metrologickým institutem ve smyslu § 3 odst. 3, § 6, resp. § 7 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o metrologii“) přiznána vyšší míra přesvědčivosti než podle předchozí právní úpravy. Zvláštním právním předpisem, jenž má na mysli § 16 odst. 2 tabákového zákona, je právě zákon o metrologii, resp. prováděcí vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění pozdějších předpisů (srov. bod 7.4.2 přílohy vyhlášky).

V posuzované věci vyplynulo ze správního spisu, že Policie České republiky opakovaně provedla při silniční kontrole u žalobce dechovou zkoušku kalibrovanými analyzátozem alkoholu v dechu s výsledkem 0,40 a 0,35 g/kg. Správní orgány však dospěly ke správnému právnímu závěru, že nedodržení předepsaného Pracovního postupu ČMI vyloučilo použití výsledků těchto dechových zkoušek pro účely správního řízení ve smyslu § 16 odst. 2 tabákového zákona věty druhé.

Žalobce byl ovšem v návaznosti na výsledky dechových zkoušek vyzván, aby se podrobil lékařskému vyšetření formou odběru biologického materiálu (vzorku krve). Relevantní právní úprava [§ 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu] přitom striktně neváže povinnost řidiče podrobit se lékařskému vyšetření na pozitivní výsledek dechové zkoušky. Rozhodující tak byla výzva policisty k podstoupení lékařského vyšetření. Ze správního spisu pak nijak nevyplývá, že by tato výzva byla projevem libovůle nebo šikany ze strany policejního orgánu. Právě naopak, opodstatněnost předmětné výzvy byla dána výsledky orientačních dechových zkoušek. Ty sice nebyly v souladu s § 16 odst. 2 tabákového zákona způsobily samy o sobě prokázat ovlivnění žalobce alkoholem v souvislosti s požitím alkoholických nápojů kvůli porušení předepsaného postupu, ale legitimizovaly výzvu policisty podrobit se odbornému lékařskému vyšetření. Na jejich základě nepochybně bylo možné důvodně se domnívat, že žalobce řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu (srov. průměrně rozsudek č. 2063/2010 Sb. NSS).

Správní orgán opřel závěr o vině žalobce právě o výsledky lékařského vyšetření. Vzorek krve odebrané žalobci byl vyšetřen dvěma na sobě nezávislými laboratorními metodami, a to metodou plynové chromatografie a Widmarkovou zkouškou. Ty prokázaly hladinu alkoholu v krvi žalobce v hodnotě 0,24 g/kg. Postup lékařského vyšetření plně odpovídal bodu 10 písm. c) Metodického pokynu ministerstva, jenž byl vydán „(z)a účelem zajištění správnosti a jednotného postupu při průkazu a stanovení etylalkoholu v krvi“.

V souvislosti s úvahou krajského soudu o tzv. fyziologické hladině alkoholu v krvi Nejvyšší správní soud připomíná, že podle bodu 10 písm. e) Metodického pokynu ministerstva se „(z)a pozitivní průkaz požití alkoholického nápoje...pokládá hladina etylalkoholu v krvi vyšší než 0,20 g/kg, stanovená metodou plynové chromatografie“.

Přestože může být výskyt alkoholu v těle zapříčiněn i jinými faktory než požitím alkoholického nápoje (v této souvislosti se poněkud zjednodušeně hovoří právě o tzv. fyziologické hladině), je třeba přitakat stěžovateli, že expertně stanovená hodnota, která v souladu s bodem 10 písm. e) Metodického pokynu ministerstva vede k negativnímu závěru o přítomnosti alkoholu v krvi v důsledku požití alkoholického nápoje, vychází z pesimistického odhadu. Ten právě předpokládá, že hladina do výše 0,20 g/kg alkoholu v krvi může být teoreticky zapříčiněna i jinými faktory než požitím alkoholického nápoje.

Byla-li však metodou plynové chromatografie zjištěna hladina alkoholu v krvi žalobce ve výši 0,24 g/kg, a to s časovým odstupem po provedení silniční kontroly (s přihlédnutím k průměrné rychlosti vstřebávání alkoholu v tzv. eliminační fázi), Nejvyšší správní soud nepochyboval, že žalobce byl při řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu v souvislosti s požitím alkoholického nápoje. Krajskému soudu lze přisvědčit, že tzv. fyziologická hladina alkoholu v krvi se u různých osob liší a může být ovlivněna nejrůznějšími faktory. Nejvyšší správní soud však v tomto směru přisvědčil stěžovateli, že krajský soud nesprávně vyšel ze závěrů obsažených v části 9 Pracovního postupu ČMI vztahující se k tzv. pesimistické hodnotě nejistoty přepočtového faktoru, který je ve formě konstanty aplikován při přepočtu objemu alkoholu v dechu na hladinu alkoholu v krvi vyšetřované osoby. V posuzované věci se však žádný takový přepočet neuplatní. Hladina alkoholu v krvi žalobce byla zjištěna přísně specifickou metodou plynové chromatografie a v souladu s Metodickým pokynem ministerstva potvrzena Widmarkovou zkouškou.

Nejvyšší správní soud proto odmítl postup krajského soudu, který od zjištěné hodnoty 0,24 g/kg paušálně odečetl tzv. fyziologickou hladinu alkoholu v krvi (0,20 g/kg) a uzavřel, že zůstatková hodnota (0,04 g/kg) je marginální a neprokazuje požití alkoholického nápoje

žalobcem. Na závěru Nejvyššího správního soudu nemůže v kontextu posuzované věci nic změnit ani závěr klinického vyšetření, zaměřeného na zjištění známek účinku ovlivnění alkoholem. Přestože bez znaleckého zkoumání není možné v každém jednotlivém případě zjistit konkrétní výši tzv. fyziologické hladiny alkoholu v krvi, nemůže vést tato skutečnost v případě hodnoty naměřené v posuzované věci k závěru, který učinil krajský soud.

Stěžovatel správně namítl, že by závěry krajského soudu fakticky vyloučily nebo podstatně omezily možnost účinného postihu za jednání, které ohrožuje jednu z nejdůležitějších hodnot a zájmů chráněných právní úpravou provozu na pozemních komunikacích. Předchází-li orgány veřejné moci do jisté míry obraně obviněných prostřednictvím argumentů souvisejících s tzv. fyziologickou hladinou tím, že za prokazatelné ovlivnění alkoholem v důsledku požití alkoholického nápoje považují pouze hodnoty vyšší než 0,20 g/kg alkoholu v krvi, je jejich chování vedeno pochopitelnou snahou o zefektivnění výkonu veřejné moci (přestože se může jevit problematickým z hlediska zásady legality, která se uplatní i ve správním trestání). Z takového postupu však není možno bez dalšího dovodit, že se postih daného přestupku fakticky uplatní až od „nemarginální“ hranice alkoholu v krvi, resp. že této hladině se přibližující hodnoty, jako je 0,24 g/kg v posuzované věci, zakládají rozumné pochybnosti o ovlivnění alkoholem v důsledku požití alkoholického nápoje. Nejvyšší správní soud proto neshledal stížní námitku důvodnou.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že považoval tvrzení žalobce o požití několika nealkoholických piv před silniční kontrolou za ryze účelové. Toto tvrzení navíc nemohlo vyvinut žalobce ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích, jak správně uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí. Na věci by nic nezměnilo, kdyby byla naměřená hladina alkoholu v krvi žalobce zapříčiněna požitím více nealkoholických piv. To nelze v obecné rovině vyloučit, protože tzv. nealkoholická piva obsahují určité množství etylalkoholu. Právě z tohoto důvodu je však nutné považovat je (při nemírné konzumaci) za alkoholický nápoj.

Dále stěžovatel vytkl krajskému soudu, že v posuzované věci rozhodl odlišně od rozhodnutí ve věci vedené pod sp. zn. 58 Ca 56/2009.

Ze spisů vyplynulo, že v rozsudku ze dne 30. 4. 2010, čj. 58 Ca 56/2010 - 35, dospěl stejný samosoudce krajského soudu k závěru, že „pro naplnění znaku skutkové podstaty daného přestupku [přestupku dle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích – poznámka Nejvyššího správního soudu] není rozhodující to, do jaké míry byl řidič (přestupce) alkoholem ovlivněn (to je záležitostí ryze individuální), ale postačuje pouze to, že ovlivněn byl, tj. že v jeho dechu (resp. krvi apod.) [byl] zjištěn alkohol, a to i po odečtení sbora uvedené odchylky“. V daném případě přitom byla žalobci dechovou zkouškou provedenou analyzátozem alkoholu v dechu naměřena hodnota 0,34 g/kg, přičemž krajský soud uzavřel, že po odečtení odchylky 0,24 g/kg připadající na vliv přesnosti měření (0,04 g/kg – srov. část 9 Pracovního postupu ČMI) a tzv. fyziologickou hladinu alkoholu v těle byla dechovou zkouškou zjištěna hladina 0,10 g/kg, kterou krajský soud označil za nikoliv zcela bezvýznamnou a uzavřel, že „je tedy nepochybné, že [žalobce] pod vlivem alkoholu byl“.

V nyní posuzované věci přitom krajský soud založil své rozhodnutí na právním závěru, podle kterého naměřená hodnota přesahuje tzv. fyziologickou hladinu alkoholu v krvi jen o 0,04 g/kg, což označil za „poměrně zanedbatelné množství“, přičemž z kontextu odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že zjištění alkoholu v krvi i po odečtení 0,20 g/kg nevede podle krajského soudu k automatickému závěru o řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu.

Ústavní soud setrvale judikuje, že účastník řízení má právo na předvídatelné rozhodnutí a jednotný náhled soudu na stejný právní problém. Předvídatelnost výsledku soudního rozhodování napomáhá právní jistotě a zajišťuje obecnou důvěru v právo. Pokud soud rozhodl ve více rozhodnutích v téže nebo podobné věci na základě totožných nebo obdobných skutkových zjištění diametrálně odlišným způsobem a svůj názorový posun přezkoumatelně neodůvodnil, je jeho rozhodnutí v rozporu s ústavně chráněným principem právní jistoty a zasahuje do práva na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 Listiny základních práv a svobod (srov. nález Ústavního soudu ze dne 26. 11. 2002, sp. zn. II. ÚS 296/01, <http://nalus.usoud.cz>).

Obdobně i Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací praxi zastává názor, že pokud stejný senát, resp. stejný samosoudce krajského soudu posuzuje srovnatelné případy bez řádného odůvodnění odlišně, porušuje tím předvídatelnost rozhodování a s ní související princip právní jistoty, mající v konečném důsledku dopady i na princip rovnosti účastníků soudního řízení. Změna přístupu bez výslovného zásahu provedeného legislativní formou nebo bez využití mechanismů sjednocování judikatury prostřednictvím soudů vyšší instance a současně bez racionálně podloženého a přesvědčivého odůvodnění je proto ústavně nežádoucí (srov. rozsudek ze dne 12. 8. 2004, čj. 2 Afs 47/2004 - 83, č. 398/2004 Sb. NSS).

Z výše uvedené abstrakce právních závěrů je patrné, že krajský soud rozhodl v obou případech se vzájemně rozpornými právními názory. Nadto není z odůvodnění jeho rozhodnutí seznatelné, proč považoval hodnoty 0,04 g/kg a 0,10 g/kg za natolik vzdálené, aby vysvětlily rozporné teze o „poměrně zanedbatelném množství“, resp. „nikoli zcela nevýznamné“ hladině. I tato stížní námitka tedy byla důvodná.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že je napadený rozsudek nezákonný, proto jej zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm krajský soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. září 2010

JUDr. Jan Passer
předseda senátu